

บทที่ 5

วิจารณ์ผลการทดลอง

จากการทดลองเพาะเลี้ยงเส้นใยจากเนื้อเยื่อของเห็ดโคนน้อยทั้ง 8 สายพันธุ์ เพื่อทำการศึกษากิจกรรมเจริญเติบโตของเส้นใยและทำการทดสอบผลผลิตของเห็ดโคนน้อย พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการเจริญเติบโตของเส้นใยและผลผลิต คือ สายพันธุ์ที่มีการเจริญเติบโตของเส้นใยดีมาก ไม่ได้เป็นสายพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงเสมอไป ซึ่งให้ผลเช่นเดียวกับการทดลองของอนุวัฒน์ (2544) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการให้ผลผลิตของเห็ดนางฟ้าลูกผสม 12 สายเชื่อกับความสามารถในการเจริญของเส้นใย พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นในการคัดเลือกสายพันธุ์เห็ดโคนน้อย จะทำการคัดเลือกเพียงแค่การเจริญเติบโตของเส้นใยเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ต้องมีการทดสอบผลผลิต การให้ดอกเร็ว และคุณภาพของดอกเห็ดควบคู่กันไปด้วย ซึ่งจากการคัดเลือกหาสายพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง พบว่า สายพันธุ์ C6 จากศูนย์เห็ดล้านนา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และสายพันธุ์ C8 จากแหล่งธรรมชาติในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งให้ผลผลิตสูง และมีลักษณะดีเด่นคือ ดอกเห็ดบานช้า เหมาะสมที่จะใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์เพื่อใช้ในการปรับปรุงพันธุ์

จากการศึกษาการเจริญเติบโตของเส้นใยนิวเคลียสเดี่ยวของเห็ดโคนน้อยพันธุ์ C6 และ C8 สามารถแบ่งการเจริญออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เจริญเร็วมาก, กลุ่มที่เจริญปานกลาง, กลุ่มที่เจริญช้า และกลุ่มที่เจริญช้ามาก จากนั้นนำกลุ่มของเส้นใยสปอร์เดี่ยวของพันธุ์ C6 และ C8 สายพันธุ์ละ 16 สายเชื้อ นำมาผสมแบบพบกันหมดได้ 256 คู่ผสม สามารถผสมกันได้ 217 คู่ผสม จากนั้นนำไปทดสอบการเกิดดอกในหลอดทดลองซึ่งใช้เมล็ดข้าวฟ่างเป็นอาหาร พบว่าสามารถเกิดดอกได้ 147 คู่ผสม ซึ่งคู่ผสมที่เกิดดอกได้นั้นมีการกระจายตัวอยู่ในทุกกลุ่มการเจริญของเส้นใย ซึ่งส่วนใหญ่ จะมีการกระจายตัวอยู่ในกลุ่มของเส้นใยที่มีการเจริญเร็วผสมพันธุ์กับกลุ่มของเส้นใยที่มีการเจริญช้ามาก ดังนั้นการผสมพันธุ์เห็ดโคนน้อย จึงไม่ควรทิ้งสายพันธุ์ที่มีการเจริญของเส้นใยช้ามากออกไป เพราะถ้าหากเลือกผสมพันธุ์โดยเลือกเฉพาะสายพันธุ์ที่เจริญได้เร็วผสมกับสายพันธุ์ที่เจริญเร็ว อาจทำให้เสียโอกาสที่จะได้สายพันธุ์ที่ดีได้ เพราะการเจริญเติบโตของเส้นใยดีมากก็ไม่ได้เป็นสายพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงเสมอไป

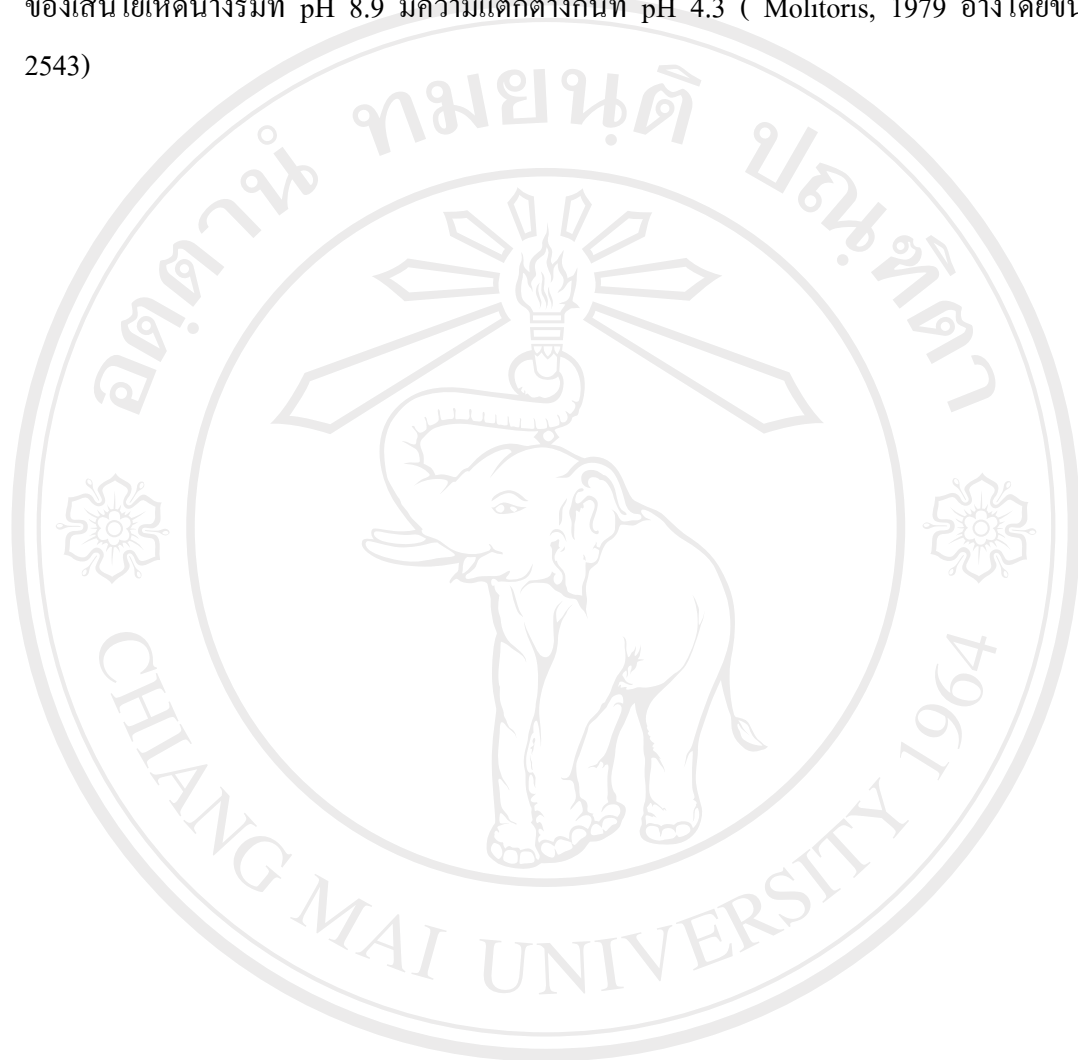
จากการทดสอบการเกิดดอกเห็ดของสายพันธุ์ลูกผสมจำนวน 87 สายพันธุ์ ที่บรรจุเมล็ดข้าวฟ่างเป็นอาหารเลี้ยงเชื้อ ที่อุณหภูมิ 15, 20 และ 25 องศาเซลเซียส นาน 10 วัน พบว่าเส้นใยสามารถเจริญได้ในหลอดทดลองและสามารถเกิดดอกได้ทั้งสามอุณหภูมิ ซึ่งอุณหภูมิที่ 25 องศาเซลเซียส

เส้นใยสามารถเจริญเติบโตและสามารถเกิดดอกเห็ดได้เร็วกว่าที่อุณหภูมิ 20, 15 องศาเซลเซียส และที่อุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นอุณหภูมิต่ำที่สุดในการทดลอง พบว่าสามารถเจริญเติบโตและเกิดดอกได้ทั้งหมด 72 สายพันธุ์ โดยมีเพียง 36 สายพันธุ์ เป็นสายพันธุ์ลูกผสมที่เกิดดอกได้เร็ว จากนั้นทำการคัดเลือกสายพันธุ์ลูกผสมที่ให้ผลผลิตสูงสุด 10 สายพันธุ์ ทดสอบผลผลิตเปรียบเทียบกับพันธุ์ C6, C8 และพันธุ์การค้า 3 พันธุ์ คือ สันป่าตอง 1, สันป่าตอง 2 และฮอด ในช่วงฤดูหนาว (กุมภาพันธ์ 2550 อุณหภูมิเฉลี่ย 25 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด 36.5 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุด 13.2 องศาเซลเซียส) พบว่า สายพันธุ์ H2 ที่ได้จากกลุ่มผสม A1 × B14 ให้ผลผลิตสูงสุดคือ 750.67 และ 842.00 กรัม/1.5 kg นน.ก่อนเชื้อ ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบผลผลิตของสายพันธุ์ลูกผสม H2 กับเห็ดโคนน้อยพันธุ์สันป่าตอง 1 ซึ่งเป็นพันธุ์การค้าที่ให้ผลผลิตสูงสุดในช่วงฤดูหนาว พบว่า ผลผลิตของลูกผสม H2 สูงขึ้นจากพันธุ์สันป่าตอง 1 ถึง 27 และ 20 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเก็บเกี่ยวที่ 15 และ 20 วัน ตามลำดับ และฉัตรฐยา (2540) กล่าวว่าเห็ดนางรมชนิดฟลอริดา มักให้ผลผลิตต่ำในช่วงฤดูหนาวจึงได้ทำการผสมพันธุ์โคไซส์สปอร์เดี่ยว และเมื่อทำการทดสอบผลผลิตในฤดูหนาว พบว่าเห็ดนางรมชนิดฟลอริดาสามารถเกิดดอกและให้ผลผลิตได้ แสดงว่าสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของยีนที่เกี่ยวข้องกับการให้ผลผลิต โดย กฤษณา (2528) ได้กล่าวว่าความสามารถในการถ่ายทอดลักษณะ (heritability) ทางปริมาณมีมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปริมาณของความผันแปรทางพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อมสามารถเปลี่ยนแปลงลักษณะที่แสดงออกมาได้ และความแตกต่างที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม อาจบดบังความแตกต่างอันเกิดจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้ ซึ่งพันธุ์ที่ถูกคัดเลือกเพื่อใช้ในการปรับปรุงพันธุ์ครั้งต่อไป จะเป็นพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้นๆ มากที่สุด

เมื่อทำการศึกษาระยะเวลาที่เก็บเกี่ยวนาน 15 และ 20 วัน พบว่าการเก็บเกี่ยวผลผลิตสะสมที่ 15 กับ 20 วัน มีแนวโน้มสัมพันธ์กัน ดังนั้นหากมีการศึกษาด้านการผสมพันธุ์เห็ดโคนน้อย การคัดเลือกสายพันธุ์อาจคัดเลือกจากผลผลิตซึ่งใช้ระยะเวลาการเก็บเกี่ยวเพียง 15 วันก็เพียงพอ เพราะแนวโน้มของผลผลิตสะสมที่ระยะเวลา 20 วัน จะให้ค่าเฉลี่ยของผลผลิตสะสมใกล้เคียงกับที่ 15 วัน และอนุวัฒน์ (2544) ได้ทำการศึกษาระยะการเก็บเกี่ยวของเห็ดนางฟ้าลูกผสมที่ระยะการเก็บเกี่ยว 35 และ 60 วัน พบว่า ผลผลิตที่ 35 และ 60 วัน มีแนวโน้มสัมพันธ์กัน ดังนั้นจึงเก็บผลผลิตที่ 35 วันก็พอ เพราะคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

จากการเปรียบเทียบไอโซไซม์ esterase และ peroxidase สายพันธุ์สปอร์เดี่ยว สายพันธุ์พ่อแม่ (H6,H8) สายพันธุ์ลูกผสม 10 สายพันธุ์ พบว่า แถบสีที่ปรากฏ ไม่สามารถบอกรับได้ว่าสายพันธุ์สปอร์เดี่ยวที่มีไซโมแกรมแบบใด เมื่อนำไปผสมพันธุ์กันแล้วจะให้ลูกผสมที่ให้ผลผลิตสูง และจากการทดลองพบบางแถบเห็นไม่ชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์ อาจจะมี ความเข้มข้นของเอนไซม์ไม่เพียงพอ และเทคนิคทางด้านอิเล็กโทรโฟรีซิส นั้นมีปัจจัย

ต่างๆ เข้ามามีเกี่ยวข้อง เช่น อุณหภูมิ และค่า pH ซึ่งจากการศึกษารูปแบบไอโซไซม์ laccase ของเห็ดนางรม โดยใช้เทคนิคทางด้านอิเล็กโทรโฟรีซิสแบบ disc electrophoresis พบว่ารูปแบบไอโซไซม์ของเส้นใยเห็ดนางรมที่ pH 8.9 มีความแตกต่างกันที่ pH 4.3 (Molitoris, 1979 อ้างโดยชนิษฐา, 2543)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved